

TELEGRAFUL ROMANU.

Telegraful este de două ori pe săptămână: joi și Duminică. — Prenumeratia se face în Sabiu la expeditura poiei pe afară la c. r. poste, cu bani gata prin scrisori francate, adresate către expeditura Preștiului prenumeratelor pentru Sabiu care pe an 7. fl. v. p. era pe o jumătate de an 3. fl. 50. Pentru celelalte părți ale Transilvaniei și pen-

Nr. 7. ANULU XVIII.

Sabiu, în 22 Ianuarie (3 Februarie) 1870.

PROGRAMA

Despre ordinea esamenelor semestr. 1869/70 tienende cu clericii institutului archidiecesanu

pedagogico-teologicu din Sabiu.

Dînă
Sambata 24 Ian.

Inainte de amădi începutul la 9 ore
Pastorală; clericii an. III; Gramatică pedagogică;

dupa amădi la 3 ore.
Introducerea în s. scriptura, cl. a. I.
anului I și II.

Luni, 26 Ian.

Morală, clericii anului al II.

Compută, pedagogii an. I și II.

Marti, 27 Ian.

Istoria biserică, clericii anului I.

Esegetică, clericii an. II.

Mercuri, 28 Ian.

Dreptul canoniciu, clericii an. II.

Geografie, pedagog. an. I și II.

Joi, 29 Ian.

Retică, cl. an. III, ped. a. I. religie, an.

Pedagogică, cl. a. III. și ped. a. II.

Vineri, 30 Ian.

— Dogmatică, clericii an. I.

O parere individuală.

Publicul nostru încă a avut ocazie a cărei în numerul trecut al foiei noastre între „Varietăți” o telegramă dela Turda, reprodusa după „Albină”, în care nici se anunță, ca în telegintă română din totă partile Transilvaniei a decis să se pună în contilegere cu totă națiunile nemultamită să conlucră la restarea sistemului de fată.

Lucrul acesta pre cătu de momentuos preață și de delicat, bine apreciat, are sărme multe laturi. A le deslușit pre totă se cere un studiu sărbătorit, căci o simțirea cătu de mica în trezorul aduce mari daune naționalei, a cărei sortu suntu legate de densulu. Aceasta e motivul care ne face să nu trecem cu vederea telegramulu mențiunatu mai susu, darea totu-o dată să luăm în privire numai parte cea mai esențială a cestionei.

Partea cea mai esențială ce este a se luă aici în considerație suntem noi însine. De aceea nici se obtrude la locul celu dintâi întrebarea, ca cine suntem noi?

Noi români din imperiul austro-magiar suntem o parte din milioanele românilor din orientul Europei, suntem o parte din rasă cea mare lată, carea aproape la o miliardă în Europa.

Sa remanem la noi cesti din imperiu, cări suntem de o limbă, de unele și acele-si obiceuri, în unele și acele-si referințe politice, să cătămu în giurul nostru și vomu astă, că noi, făția cu națiunile neromâne din acela-si imperiu suntem unu din cele trei națiuni, cări în privinta omogenității, multimei, și în privinta vitalității suntem în impregiurări mai favorabile decât multe alte. Din considerația acestei de sine nici se poate imbișa ambiciunea, că suntem unu factor, carele pre lângă o bună conducere și o bună disciplină, nu e de desprețuit în orice combinație politică.

Amu luat noi notitia de impregiurarea acestei? nu voim sa vorbim. Înse fiindu ca considerația acestei are substratul realu, ca suntem unu element coresponditor de a jucă un rol mai însemnat, ne face să medităm asupra intrebării, de către consultu, că noi să alegăm acum pre la usile altorui naționalitate, său fractiuni de rasa mai mici decât noi, și quasi sa implorăm sprințirea lor.

Noi respundem ca nu. Demnitatea noastră, de către tienem ceva la ea, ni impune a cugeta mai multă despre noi.

Dacă mai vine și alta impregiurare. Suntem noi siguri, că acei, despre cari se dice că sa ne punem cu ei în contilegere, ne primesc?

Cându ajungem să ne punem întrebarea acestei, unu simțirementu de umilității ne amenință înimă și ne sporesce energicu, că nu e acestea căle, carea sa ne duca către conservarea demnității și existenței noastre naționale. Alte suntem căile că-

tra acestei. Noi trebuie să îngrijim de constituirea, disciplinarea noastră în launtru, prin carea să manifestăm puterea vitalității noastre și atunci nu va fi lipsă să luăm în viață nimenvi, că să ne deschida. Altii să vină la noi și să ne cera concursul nostru la unu ce, unde se aiba să interesele noastre spațialu celu mai comodu de a fi, de a se desvolta. Său de către voim să simu mai modesti să nu pretindem să vină altii la noi, atunci, de către interesele ne suntu egali, acesta ne voru aduce de siguru laolaltă.

Déca este cineva între noi, carele vrea să facă ceva pentru națiunea noastră, luare în sinul ei, lucre afară de ea în locul unde i stă terenul deschis, carele sătăci este constituiția tinerii și atunci va face merită pentru națiunea noastră.

Va dice cineva că acestea e asupritoria pentru noi. Bine; lucre ori care că părtele asupritorie sa cada, lucre ori care că în locul acelor să se pună ceva favoritoriu și prin acestea va deveni unu partinte alu națiunei sale.

Atâtă deocamdată, rezervându-ne de a reveni ore cându mai tardu asupra acestei teme, va se dica, asupra părtilor ei speciale.

Până atunci noi atrageam atenția numerozilor nostri naționali asupra impregiurării, ca sănădescuse ei că cea politica urmărează prin asemenea pasă după cum și vedem de vre-o cinci ani începe? Noi studiuind-o și urmarind-o amu ajunsu la judecată aceea, că nu amu puté dă acelei politice unu atribut patriotic și național românesc. Anticipându dicem, că ea nu corespunde naționalității noastre, situației noastre geografice, dezvoltării culturale și altorui de felul acesta. Că să nu simu reuție mai adăugem, că noi nu presupunem reîntâia din partea crivă, că ne temem, că din consecințele politicei urmate de cinci ani, interesele noastre se potu periclită, de ce să ne ferescă Domnul pre toti și pre totă popoarele din resaritul Europei.

Evenimente politice.

Senatul imperial a gătit în desbaterea asupra responsului la cuvântul de tronu. Prin acestea valurile oratoresci său asediati și cu densele și sgomotul diurnalisticu pentru vre-o căteva momente.

Vorbirea lui Beust se comentă că acum merge în moduri sărme varie. Opusatiunea din Cislătană o astă acum pre neprecisa, pre vaga în expresioni, și nepromilitória în realitate de nimică. Drujările unguresci, cări stau mai aproape de guvernul și de partidul lui din contra o astă mai bună. Se vede că cuvântarea e o opera de diplomatiă, carea pre cătu o intorsi mai multă pre atâtă arată și mai multe fetie, incăndu căndu multimesce pre unii căndu pre altii.

Crivoscianii suntu impacati. Unele drujările din Viena facu cele mai amare sarcasme din impacarea

tro provinciale din Monachia pe unu sau 8 fl. era pe o jumătate de anu 4 fl. v. 8. Pentru princ. și tieri straine pe unu 12 pe 1/2 anu 6 fl. v. 8.

Insetatele se plătesc pentru intea ora cu 7. cr. și urmă, pentru a două ora cu 5 1/2 cr. și pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. 8.

acestă și nu credu intensa nici decum. Soldații nu se misca de acolo, ci ramănu în numerul completu de pâna acum.

Din afară e posibil de însemnatu.

Dietă Ungariei.

In siedintă din 22 Ian. prezintă notariul L. Cekey, după autenticarea protocolui siedintei premergătoare, rezultatul desbaterei a casei magnatilor despre proiectul de lege, privitoru la abrogarea pedeselor corporali,

Min. Gorove răga casă, a luă cătu mai în grăba la desbatere convențiunea suplementară de negoțiu, încheiată cu Englteră, de ore-ee convențiunea insasi contiene clausule, ca pâna în 11 Februarie se fia ratificata; mai departe răga min. casă a pertractă în ună din cele mai de aproape siedintă proiectul de lege relativ la judecătorie de burse, care în casă boierilor asemenea incătuva s-au modificat. Casă aprobă acestea.

Paulini = Tóth face min. de culte urmatore interpellatione: Preotul Horban su din partea juratilor și judecătoriei de presă condamnat la o pedepsă mai lungă de carcero; familiile a numeroase a aceluia devină în urmă acestei condamnări într-o stare deprimătoare; colegii protestanti a celui preot pregătira o petitione spre a o susține regelui, pentru de a exceptui amnistierea lui Horban; min. de culte a îndreptat către superintendentul protestantic o ordinare prin care a orgetu împedirea unei astfelii de agitații; vorbitoare intrăba pre min.: care lege opresce adresarea către rege; în urmă cărei legi se consideră contraveniente unei petiții de amnistie, agitație, și care sunt causele speciale a unei astfelii de procederi.

Irányi întrăba pre ministeriu, ca suntu în Ungaria denumiri și orduri legate de nascere și contrasemnată min. vră o denumire de acestea.

Din partea comisiunii de imunitate referă P. Hoffmann în cauza deputatilor Berzenczy, Rákoky și Miletics. Comisiunea de imunitate propune a se concede intentarea de procesu contră acelora deputati. Referatul comisiunii se tipărește și se va pune la ordinea dilei.

La ordinea dilei e continuarea desbaterei speciale despre bugetul ministeriului de finanțe; se aprobă deosebitelor despartimentale ale min. de fin.: pentru direcția financiară 4,152,300 fl. pentru catastre 440,000 fl., pentru Academia montană din Siemnitz 69,800 fl. etc. Sumă întrăgătoare pentru acestu ministeriu e 43.519,668 fl.

Sau sipsatu și unele ramuri din venitele statului, și adeca: contribuția directă cu 54,260,000 fl., contr. de consum 13,600,000 fl. taxele 10,873,000 fl. accisele 38,259,000 fl.; modificări nu s'au facut.

In siedintă din 24 Ian. interpelăza, după finirea formalelor, repr. Rudnay pre min. de finanțe, din ce cauza s'au inițiatu în comună Holitsch, care e forte neindemnă, oficialul săliariu?

Ministrul respondă, că inițierea oficialilor săliarilor la margine e oportuna, că locuitorii de acolo să nu se provoche cu sare din Galitzia.

B. Hullász interpelăza pre ministrul de culte, de ce se admite manualul de statistică a lui Conck la universitatea din Pest'a, de ore-ee tractăza manualul acelui Ungaria că o parte integratoră a Austriei.

Fr. Berecz interpelăza pre min. de culte din cauza certelor despre scările confesionale din Gyöngyös.

La ordinea dilei sta continuarea desbaterei despre bugetulu ministeriului de finanțe.

E. Simonyi intrăba, de ce a stabilit regimul în Pest'a localu de vendiare pentru produse montane, de vreme ce s'a preliminat pentru elu o dauna de 54,000 fl.

Ministrul respunde ca statul trage unu venit fără însemnatu din acel'a localu de vendiare.

Dupa aceea se incuvintieza venitele statului din erariul mobile, in suma de 185,900 fl. asemenea se incuvintieza, fără desbatere titl'a „spese diserite“ in suma de 51.000 fl., la titl'a „diferite venite“ aprobată in sum'a de 238,200 fl. se incinge o desbatere mai lungă.

Irányi intrăba, ca unde suntu venitele din bonurile episcopilor vacante, de ore ce aceleia, conform unei legi vechie, au a curge in erariu.

Min. respunde ca astfelui de venite nu iau venitul inainte. Ministrul cultelor administrăza fondul religionario, deasul va scăi de acelea venite.

Ludvigh propune a se predă administrarea dîselor venite ministerului de finanțe.

C. Tisza urgează a se decide cestiunea.

Se intinde o desbatere lungă in cestiunea acelașă, la care iau mai mulți deputati parte.

In fine se amâna deciderea cestiunej pâna când va potă respunde ministrul cultelor in caș'a din cestiune.

Se votăză venitul ministeriului de finanțe in suma de 140,685.900 fl.

In siedint'a din 25 Ian. propune Lindner, după autenticarea protocolului, unu proiectu de con-elus, in urm'a căruia sa se introduca in tōte scōlele gimnasiale magiere stenografi'a, că studiu obli-gat. Ministrului instrucțiunii publice sa se voteze 30,000 fl. spre acelu scopu.

La ordinea dilei e votarea estraordinariului din bugetulu ministeriului de finanțe.

Pentru garanția intereselor cāilor ferate e unu milionu preliminatu.

D. Irányi intrăba, pentru care cāi ferate se recere acelașă garantie.

Ministrul de finanțe, Lonyay respondă ca pentru calea ferata din Transilvania, pentru Alsfeld-Fiume, Hatvan-Miskolciu și altele. Se va propune casei inca in decurgerea anului acestui a unu proiect de lege despre garanția intereselor cāilor ferate.

Dupa o desbatere mai lungă se incuvintieza pretiul de cumpărare alu dominiului Kis-Bér in form'a preliminata de ministeriu.

Ca'sa votăză estraordinariulu speselor ministeriului de finanțe in suma de 5,932.250 fl.

Irányi interpelăza pro ministrul de finanțe, ca mai demultu, s'a acu s'a vendutu bonurile statului, a căroru pretiu e preliminatu?

Min. respunde ca unele demultu, iera altele acu se vendu.

Irányi observă ca spre aceea se recere aprobaarea legislativei.

De aceea-si parere e si C. Ghiozdy.

Ministrul Lonyay recunoște in principiu, ca e de lipsa aprobarea camerei, crede ince, ca ca-

mer'a nu va avea nici vota nici tempu de a tracta specialu despre ori si care bonu ce se vende.

C. Tisza pretinde a se specifică celu pu-cino complecse mai mari de bunuri vendute.

Presedintele min. conte Andrásy face camerei cunoscutu, ca conveniunea de telegrafu incheiată cu Holand'a și Germania, e sanctionata de M. Seá.

Urmăzu la ordinea dilei bugetulu ministeriului de comunicatiune.

Min. de comunicatiune Micó róga cas'a, a votă samele dejă preliminate pentru drumuri.

E. Simonyi revenindu la tem'a sea din siedint'a din 15 Ian. enumera iera-si peccatele ministeriului de comunicatiune. Drumurile suntu deca-dute, Dunarea și Tis'a nu suntu regulate, canale nu avemu. Atentiunea ministeriului e indreptata numai către cladirea liniei ferate. Pentru concessiunea clădirii căilor ferate nu s'a eschisă concursu. In ministeriul de comunicatiune nu suntu denumiti unguri, sub pretestu, ca in Ungaria nu se află omeni qualificați spre aceea; continuându mai departe in modulu acesta a atacă ministeriul de comunicatiune prin date sigure, cere deslușire despre toate afirmările sale.

In siedint'a din 26 Ian. anuncia Gajzág o care esceptionalmente in locul lui Somssich, presiedea, unele petiții incuse.

Vencovics intrăba, de ce n'a facutu Gajzág o casei cunoscutu, din ce cauza nu presiede presedintele alesu, de ore ce vinu astazi la per-tractare obiecte fără însemnatu, Gajzág o inse-s'a dovedită la mai multe ocașii de ne aptu spre conducerea presidiului.

Gajzág o respunde, ca nu e deoblegat a dă causele, din care nu presiedea Somssich. Deși elu insusi are puina apătudine spre conducerea presidiului, totusi crede, că cas'a a presupus in elu qualificatiunea recerută cându l'a alesu de vice-presedinte.

Somssich declară, ca voiesce a vorbi că reprezentante despre bugetulu ministeriului de comunicatiune. De vreme ce insemnatu regulamentulu determină, ca presedintele, deca voiesce a luă parte la desbatere, nu poate presedē, să a vedutu silitu a predă presidiului primului vicepresedinte (aplausu).

Trecendu la ordinea dilei se continua desbaterea despre bugetulu ministeriului de comunicatiune.

Min. conte Micó luându covantul nu voiesce a reflectă la invectivele personale, ce i le-a facut E. Simonyi in siedint'a de ieri, ci se marginesc a respinge numai atacurile facute ministeriului că atare. Min. combate prin o vorbire mai lungă afirmările lui E. Simonyi cu succesu.

Contele E. Zichy intrăba pre min. de com. conchiamat'au o ancieta spre regularea cestiunej tariselor pentru căile ferate? Revenindu oratorele la bugeto min. de com. și exprima nemultimirea cu arangarea directiunei pentru cladirea liniei ferate și cu neconsiderarea ungurilor la ocuparea posturilor.

Representantele Ivánka și secerariulu camerei E. Hollán se incercă din respunerii a speră,

prin vorbiri fără lungi, atât'a pre ministrul cătă si ministeriul de comunicatiune.

D. Irányi se silesce, a sustiné atacurile facute de Simonyi, si a paralizat reflectările lui Ivánka și Hollán.

Respusu la „o rugare in interesulu romanismului.“ *)

Domnule Redactorul! In nr. 3 alu stimatului diariu „Telegraful Romanu“ pre care-lu redigeti au esită o corespondintă din Fagarasiu, sub titula: „O rugare in interesulu romanismului“ subscrisa de dlu Ioan Dim'a Petrasicu, care corespondintă s'a reprobusu si de alte diari române.

Infiintarea si inaugurarea scōlei capitale gr. or. din Fagarasiu numita: „Negru Voda“, pre care-lu redigeti dlu corespondintă o descrie, este on. publicu cetitoriu de altintre cunoscuta de ajunsu mai de multu din acelu diariu, si s'a si primit de obses cu cea mai mare bucuria si placere; si eu credu, ca si apelulu care-lu face dlu corespondintă cu generalulu scopu in acelu articulu către domnii autori si jurnalisti români spre a darui pentru bibliotec'a numitei scoli căte unu exemplari din opurile si novelele domniei lor, va avea si postescu se aiba resultatulu dorit.

Ceea ce din acelașă corespondintă nu au facut efectu imbucuratoriu, ba chiar au iritatu inimile fostilor granitieri din regimentulu rom. I. suntu afirmările si invinovatirile cele grosolan, care le trantesce d. coresp. in fati'a tuturor granitierilor din regimentulu nostru fără deosebire, sub titula: „mici digresiuni“ in aline'a a patr'a, pre care supunendu-le că cunoscute de on. publicu cetitoriu, nu le mai citediu aici.

Cându asiā dara, după intielesulu primului pasagiu din numit'a aline'a dlu coresp. aro si avutu de a dispune preste singurelulu fondu alu granitierilor nostri, si cu deosebire alu celor din acelu districtu, atunci de buna séma infiintarea scōlei din cestiuje nu aru si costatu nici unu altu sacrificiu nici multe alte ostenele, (se scie fără bine, cine au facutu sacrificii — si cine s'a ostenu) ca cu unu fondu cum e alu granitierilor nostri s'arū si pututu infiintá usioru o scōla, si poate si mai multe. Aici se pare, ca dlu corespondintă se nu scie său nu vrē se scie, ca fagarasianii, că atari, nu au fostu granitieri, prin urmare nu au parte si dreptu la acelu fondu granitierescu, si proprietarii acelu fondu inca nu au votatul pâna acum ridicarea acelei scoli in Fagarasiu, avendu in prim'a linia destula lipsa de scōlele loru proprie in cele 82 de comune, din fostulu numit'u regimentu.

Afirmarea d. corespondintă ca deca granitierii nostri aru si isbutit u pâna acum ca naseudenii, se puna mân'a pre fondu că aceia, si deca comunele nostre foste granitieri aru si pasit u si lueratu solidariu ca naseudenii, poate ca astazi aru dispune de fondu — nu e temeinica, de locu, pentru ca referintele intre regimentulu nostru si alu naseudenii

*) Cele-lalte diari române, care au publicat articolu, suntu rugate cu totu respectul, a reproduce si acestu respuusu.

EGISIORA.

Cuventare tienuta la redeschiderea conferintelor elevilor institutului teologic co-pedagogic din Săbia.

(Capetu.)

2. Putem castiga fără multu din vieti'a parlamentaria, adeca putem inveti cum se ne purtăm in adunari. Mâne poimâne vomu est in vieti'a publica si vomu veni in feliori de adunari si apoi cum ne va căde, deca nu ne vomu sci purtă in acestea? Multi dintre noi se voru face mai curendu său mai tardiu preotii si voru veni in puseniune de a conduce sinodulu parochialu, dara cum lu vomu conduce, deca ei insist voru avea lipsa de conduce? Cum voru sci ei ce regule si ce ordine se tienă la pertractarea obiectelor, la votare si altele asemenea, deca nu voru avea aceste cunoscintie castigate de mai inainte?

Multi dintre noi se voru face invetatori si voru veni in conferintie invetatoresci, si cătu de greu le va căde deca nu se voru sci purtă in acestea, si cum voru putea ei duce protocolulu in aceste

conferintie, in vre-unu sinodu parochialu, său in alte adunari, deca ei nici odata nu s'a ocupatul cu asiā ce-va? Aci poate cine-va se inveti totu acestea, deca va avea cătu de putena atentiu in de-cursulu siedintelor.

3. Putem trage si folosulu acel'a, ca ne castigam presintia, adeca ne dedâm a vorbi in publicu fără sfîrșita si fără temere. Căci poate cine-va se aiba pareri si cunoscintie cătu de bune, dara totusi deca nu e dedat a vorbi in publicu, cându se află in vre-o societate ori in vre-o adunare, său se sfiese a se sculă se vorbescă, său deca se scola, vine in perplexitate, vine in confuziune si nu scie ce se mai vorbescă Presint'a asiā dara inca este unu folosu fără mare, ce-lu putem trage din conveniriile nostre. Aci poate fia-care său se pasișca insusi cu vre-unu elaborat in publicu, său se ia parte la desbaterea elaboratelor aduse de altii. Firesc ea întâia ora va merge cam greu, a dou'a ora mai bine, a treia ora si mai bine, pâna cându in fine se va dedă a vorbi in adunari fără nici o sfîrșita si a-si exprimă liberu si chiar parerile sele.

Mai departe putem castiga multu si prin ce-tirea cărilor din biblioteca. In biblioteca nostra,

ce e dreptu, nu se află cărti asiā multe, dara ce se facem? trebuie se ne multiamu si cu acestea putene si tocmai pentru aceea se ne stimu din totu puterile, că sa se inmultișească, asiā inca, deca nu avem nof multe cărti, se aiba celu putem urmatorii nostri mai multe.

Afara de aceea prin perorari si declamatii ne putem insusi si perfectiună si art'a retorica, care pentru unu preot este fără necesaria.

Acestea suntu, fratilor, pre scurtu invederale folose, ce le putem trage din conferintele nostre. Aideți dara se punem uumeru la uumeru, că in intielegere si concordia se profitam cătu se poate mai multu de aceste conveniri. Zelu si energia si intr'adeveru vomu putem trage foloselle enumerate. Inse inca odata dicu, ca numai cu zelul si conlucrarea nostra a tuturor vomu putem trage foloselle amintite. Se ne stimu dara cu totii, că conferintele nostre se fia cătu se poate de bine ceritate, că disputele si desbaturile asupra elaboratelor se fia cătu mai vîi si in ordinea cea mai buna, si apoi nu va putem dice nimenes, ca acesta aru si numai o perdere de tempu.

V. Sfetea,
teologu an. III

denilor, ce se tiene de fonduri, suntu de totu deosebite, si nu se potu pune din mai multe cause, numai granitierilor cunoscute, intru o paralela.

Iéra invinovatirile, că se nu le numescu altintre, ce le face d. corespondinte, dscundu, ca „in lipsa de tactu, in lipsa de solidaritate in lipsa de impreuna actiune a comunelor nostre foste granitieri dispune si astazi de elu strainii si da cătu vré la scólele satesci ale comunelor foste granitieri“ me vedu indatoratu ale respinge cu totu granilu, fiindu ca granitieri nostrii cunoscendu-si insu-si forte bine atátu scopulu fondului cestionatui, cătu si interesele loru au fostu si suntu in perpetua actiune prin alesulu loru comitetu, căruia inca nu-i lipseste tactu nici solidaritate, despre care eu si mai multi fosti granitieri avemu ocasiune de a vedé cu ochii nostri din apropiere, iéra nu cu perspectiva d. corespondinte, si de a ne convinge despre acestu adeveru, precum se va poté convinge, asiá credu eu, si representantia generale a regimului nostru intregu cea in scurtu timpu adunanda aici in Sabiu.

Nu e vin'a granitierilor nostrii, ca pâna acum s'au organisatu scólele numai dela patru seu cinci companii cu anticipatiuni din fondul nostru scolasticu.

Nu e vin'a granitierilor nostrii ca statutele substernute spre inalt'a aprobare din anulu 1864. s'au retramis numai deunadi spre modisicare.

Din cele ce au fostu de lipsa si possiblu de a face spre ajungerea scopului, nu s'au intrelasatu nimic'a; si déca inca nu amu ajunsu la succesului, granitierii nostri totusi nu numescu pre regimul actuale, in a căruia mână se afla inca fundul scolasticu, si dela care acceptam cu siguritate vindecarea dorerei nostre, care au ajunsu din indelungata si daunosa stagnare a investimentului in cele mai molte comune foste granitiere, gradul celu mai mare de „straini.“

Scie d. corespondinte bine, de cine se tiene competintia a redicarii, sustinerei si salarisarei scólelor, pentru aceea remâna prelunga ale D-sele, si nu se mestecce nechiamatu in afaceri straini cu asiá numitele „mici digressiuni“ (! ?) si fia convinsu si siguro, ca fostii nostri granitieri nu au avutu nece pâna acum si nu voru ave nece in vedorii lipsa de tutoratul D-sele.

Sabii ultim'a Ianuariu 1870.

In numele mai multoru fosti granitieri de reg. românu I.
V. Ardeleanu.

O corespondintia a „Albenei“ datata din Brasovu dno 10/22 Ian. da deslustru asupra procederii romanilor de acolo la alegerile comunale. Fiindu ca atinsesem si noi afacerea acesta in vre-o cátiva cuvinte, dâmu publicului pasagiele mai momentuoase din acea corespondintia in urmatórie:

„Comitetul rom. convenindu cu comitetulu sasescu in cele döue siedintie d'antâiu a combatutu cu energia conditiunile propuse de acesta, si anume, ca sa se eschida, atátu la români cătu si la sasi, dela candidarea in representantia cetătiei — nu inse si a districtului, in carea se candidara si se si alese de către amendoue pările mai multi profesori — clerulu si profesorii. Membrii comitetului rom. aretara si documentara pâna la evidentia, ca eschiderea acesta nu are, nu poté se aiba locu, ca e nedrépta, nejustificarea si neopportuna, pâna ce in fine comitetulu sasescu declară ca numai sub conditiunile acesta potu se pacteze cu români, iéra altfelui nu. Comitetul rom. si adunarea generale, care a intrunitu la 150 de persoane si intre acestea mai totu fruntasii bravilor nostri cetătieni de aicia, cari au datu si dau si astazi neperitorie dovedi despre simtiulu loru de nationalitate, despre alipirea loru către bisericu si scóla, precum si despre stima ce o au facia cu clerulu si cu investitorii nostri, dícu acesti caldorosi si zelosi spriginitori si ajutori a totu ce e national si salutariu pentru noi, primira, dopa ce ascultara cu cea mai mare atentie tóte argumintele pro si contra, pactulu cu conditiunile propuse de comitetulu sasescu, cu o majoritate peste 130 de voturi. De-si cu parere de reu, pentu ca scimu apretios deplinu concursulu elecului si alu investitorilor in afacerile nostre si de deshinâri intre noi ne amu ferit si ne vomu feri, că de unu pecatu de mórle, conclusulu adunarei generale intre impregiurările de facia nu poté se fia altfelu. Fia-care omu cu mintea sanctoasa, neocupat de prejudicie si care — judeca si cumpe-

nesce tóte, cu sănge rece, alege dintre döue rel neincunguravare pre celu mai micu pentru ca „incident in Scyllam qui vult evitare Carybdim.“ Se aruncâmu sine ira et studio o privire fugitiva preste amendoue partidele, la a căror'a aliantia eram aviata. Era partid'a asiá numita „neoungurésca“ seu „progresista“ si apoi partid'a sasescu.“

Dupa acesta arata coresp. cine era ceea-lalta partida si citéza si unu pasagiu din programul ei; iéra cătra sine dice corespondinti'a :

„Ce era dara mai bine si mai oportunu, cătu ca români de asta data, pentru că sa se se resca de unu reu mai mare se primescă pactulu cu partid'a sasescu, in intielesulu căruia li se stipulese 38 de membri in representantia cetătiei, loti români zelosi si energiosi si propusi de ei insisi; unu numeru de asta data destulu de considerabilu si ne mai pomenit pâna acum in representantia Brasovului. Cunoscendu astfelui maioritatea romanilor de aici, insușirele amenduroru partide, se decisera pentru asta data si fia vre-o consciuntia in viitoru, pentru pactulu cu sasii. De a facutu bine seu nu, de au fostu acceptarile si temerile intemeiate, judece, cei ce se interesaza din decursu si rezultatulu alegerilor, unde incéta vorbele si vorbescu faptele.“

Hrm. Ztg. inca s'a ocupatu in unulu din orii de curendu de afacerea acesta si imputa in unu modu energetic preotimei si profesorimei evanglice, căci n'a cercatu a si sustiené dreptulu seu necontestabile si dice ca numai siesi are de a-si multiam déca a fostu asiá desconsiderata, iéra cetătenilor sasi preste totu le face imputarea, ca cele aduse inainte de densii spre a-si justifică escluderea preotilor si investitorilor dela alegere in comunitate nu suntu suficiente.

Romania.

Ordinul duii ministru de interne cătra toti dnii prefecți de districte.

Domnule prefect!

Deosebito de mesurele, ce s'au fostu luatu de mai nainte de cătra guvernato, ce s'au succedatu in România pentru neingaduirea israelitilor de a se stabili in comunele rurale, s'au luatu asemenea measure si de a nu se mai lasă libera intrarea in tiéra a ómenilor fără capetii, mai alesu a israelitilor veniti din Podoli'a si Galiti'a pâna ce mai antau autoritatatile fruntarilor nu se voru asigură, ca acesta potu ave mijloce de a duce o viétila onorabile, prin o meseria reala practica, seu prin unu capitalu de care aru puté dispune la intrarea loru in principatul Romaniei, si sub reserv'a categorica, ca invoreea de petrecere in tiéra le este acordata numoi pre termenul coprinsu in pasaporte.

Mesurele acestea au fostu si suntu basate pre legile tierei, precum s'au deslusitul totud'a-un'a prin diferitele ordine, de căte ori ele au fostu repeatate, si mai cu osebire prin jurnalulu consiliului ministriilor din anulu 1866, comunicatu d-vostra prelunga ordinulu circularu cu nr. 20,216, publicatul si in Monitoriu oficiale cu nr. 201, acel'a-si anu. In acesta cestiune esista chiaru si obligationi internaționali; guvernul imperiale alu Austriei, in anulu 1851, a fostu celu d'antâiu a recunoscere dreptulu guvernului de a avisá la oprirea intrării israelitilor in România, si prin not'a din 10 Novembre acelu anu, care se alatura prelunga acesta in copia, ne a comunicat ordinile date către tóte dregatorie din Galiti'a si Bucovina de a nu mai libera pasaporte ómenilor fără capetii, icra mai cu séma jidovilor pentru Moldova. Asemenea note avemu si din partea guvernului imperial alu Russiei.

Ori ca mesurele luate si repetate din timpu in timpu, si inainte de unire si dupa unire, au fostu negligate de către unele autoritatati administrative si comunali, si mai alesu de către acelea dela fruntarile tierei; seu ca jidovii, prin mijloce pedisie, au pututu sa se strecore printre picuete; totu ce vedem esté că o multime de jidovi, ómeni fără meseria si fără capitaluri, cutreera si umple România, si mai alesu partea de preste Milcovu.

Asemenea urmari regrelibili au datu nascere la atâtea si atâtea plângeri si protestationi: chiaru in aceste dile au avutu locu in adunarea deputatilor interperlari, ale căroru desbateri si resultatulu ce au luatul puteti vedé in procesele verbali, ce se publica prin Monitoriu. In definitivu, guvernul s'a pusu inadatorirea de a face o se aplică cu strictitate legile in fintia, in privint'a israelitilor.

In urmarea acestor'a, nu vinu acum, domnule prefectu, a ve comunică nesci-va dispositiuni noue, in cestiunea de fatia, ci vinu a ve aminti numai legile existente, numai mesurile luate din tempu in tempu pentru neingaduirea de a mai intră in tiéra a ómenilor fără capetii, si mai alesu a israelitilor, cari nu aru justifică o meseria seu unu capitalu cu care se pota duce o viétila onorabile; vinu a ve repeta ordinele precedente, privitorie la neingaduirea israelitilor de a se statornici prin comunele rurale; vinu in fine a ve recomandă de a priveghia că, la implinirea terminilor cuprinse prin pasaporte, israelitii straini se fia indatorati a se reintorce la urm'a loru, afara de casuri cu totalu exceptiunali si bine intemeiéte.

Dati dara, domnule prefectu, cea mai energica impulsione autoritatilor administrative si comunale din judetul d-vostre, intielegeti-ve cu autoritatatile dela fruntarile tierei spre a se pazi legea; si déca in trecutu din nenorocire, a pututu si vre-unu functionar abatutu dela datoriele sele, d-vostra faceti că, celu putinu, de acum inainte se nu mai esiste nici o schintea de banuie, ca indeplinirea mesurilor luate si a ordinilor date de guvern, in cestiunea de fatia, nu se face cu tota sinceritatea, buna creditia si desbracata de ori-ce abusu. Nu scapati mai alesu din vedere, ca tóte mesurile aru remanea diadarnice, déca ne-am margini actiunea numai la politia dela fruntarie; precum este cunoscute, jidovii intra in tiéra mai multa printre picuete. Asiá dara ei trebuie urmariti nu numai la fruntarie, ci mai alesu in comunele unde ei se stabilescu. Aici trebuie o priveghiere speciale; aici primarii trebuie de aproape observati, spre a aplica cu energia art. 10 din legea politiei rurale.

Me resum: ochiul d-vostra de priveghiere si pretutindeni si pururea neadormitu. Numai cu chipul acesta vomu ajunge la resultatulu dorit de tiéra si de guvern: acel'a de a scapă România de plag'a sociale a proletariatului jidovescu.

Primiti, domnule prefectu, asigurarea consideratiunei mele.

Ministru Cogalnicén.

Tr. Carp.

Nr. 83, Ianuariu 3.

Varietati.

* * Brasovu 26 Ianuariu. Balulu reuniunei femeilor române din sér'a trecuta avu unu publicu nu numai alesu, ci si numerosu si credem, ca resultatulu lui, cătu privesce la scopulu serbării acestei dela incepntulu reunioanei, va fi pentru fondul reunioanei cătu de imbucuratoriu. Fiindu ca tonulu mi se pare de asta data mai pucinu familiari si ceva afectualu, in contra naturei românlui, care nu vré a soi de marginea jovialitatiei, cându se asta in libertatea elementului seu, care, afara de pretensiunea purtarei cu convenientia, nu susere nici o siela. Istoria de anulu trecutu, privitorie la acestu balu si nemultumirile stărei nostre politice se reflectau ore cum cu o radia de seriositate (?) mai rara de pre fruntile române; cu tóte acestea judecat'a strainilor, intre cari eră cu deosebire mai multi ofisiri ces. reg., forte pucini din sasi si numai yr'o doi magiari, a fostu si de asta data in sensulu de pâna acum, cumca balulu reunioanei e celu mai frumosu intre tóte balurile Brasovului. S'au jucatu si jocu nationale române, de si cam cu defectu, totusi cu multa gratia. Despre resultatul in favorea fondului acceptam dupa publicarea lui cum se face că pretutindeni. — dupa „G. Tr.“

* * Resultatulu alegerilor intregitorie pentru comunitatea din Brasovu este, ca dintre 2100 in-dreptatili si alegere numai 796 au votatu. Au primi majoritate de voturi Carl Boyer cu 761; Demetru Eremias neguigatoriu 624; Stanu Poenariu neg. 620 si Demetru Danielu schimbatoriu de bani 618. Membrii de rezerva, ce urmează cu censu mai micu de 8 fl. 40 cr. se voru asiedia si dupa aceea publică.

* * In cerculu Chisineului, comitatul Aradului si alesu deputatu pentru dieta Em. Stănescu advocate in Aradu.

(+) Domnulu Vasiliu Sturz'a, fostu locotenent domnescu alu Moldovei in 1859, prima ministru si presiedinte alu curtieri de cassatiune, a repausatu in Domnulu pre la 12 ore, in noapte de 10 spre 11 Ianuariu, in orasulu Bacău.

II. EL. Domnulu si Doma, in data ce a primitu trist'a scire, s'au grabit a areta condamnatile loru reduvei bun' lui cestiu.

Gouvernul a datu ordine a se face repausatul lui onorurile cuvenite unui barbatu, care a fost chiamat a conduce destinatele tierei in tempurile cele mai critice, si care, in tota imprejurarea prin carii au trecutu, a datu dovedi de patriotismulu celu mai luminat si mai neinteresat.

In siedint'a de astazi, adunarea deputatilor a fostu incunoscintiata prin domnul ministru de interne, de perderea ce a facutu Romania. Corpul legislativu, indata si in unanimitate a votat urmatoreea mietiune propusa de domnii S. Boerescu, A. Papadopolu Calimachi si alti representanti:

"Camer'a, manifestandu vi'a sea parere de reu, pentru perderea eminentului barbatu Vasiliu Sturz'a, care, ca locotenentu domnescu, a bine meritatu dela patria, aparandu drepturile tierei si lucrându pentru realizarea unirei, invita pre domnulu presedinte a esprimă sociei sele, din partea camerei, profund'a sea mahniare, si ca adunarea deputatilor Romaniei se asociëza la durerea resimtita de famili'a defunc-tului."

* * (Necrologia) Dlu Steriu M. Dumbr'a, romanu, de origine din Macedonia, a reposat in 28 Ianuariu st. n. Densulu s'a asediatur in Vien'a ca comerciant modestu inainte cu vr'o 60 ani, si acum a repausat ca milionariu. Dupa sine a lasatu doi fii, unu renume mare in lumea financiale si un'a dintre cele mai de frunte case comerciale respectata de intregu comerciul din apropiere si departare. Fia-i tieran'a usiora!

* * Recrutatiune. In anul acest'a va da Transilvani'a la armata de linia unu contingentu de 6000 fectori, iera la resvera 600 fectori.

* * Frig. De vre-o caleva dile avemu unu geru cumplit. Alalta eri si eri a ajunsu pana la 24—25 graduri Reamur.

* * (Ometu mare). Dela inceputulu ierniei inca nu pre veduriu ometu pana in dilele din urma; pre la noi inca nici acestu putienu ometu nu vr'e se remana; daru in susu catra Galiti'a si prin Bucovina se afla intr'o cantitate atatu de mare, incatu terenul ce vine dela Lemberg la Romanu, in 8 a lunei curente a sositu cu 5 ore mai tardi si catu alta data.

(Intolerantie.) Afamu dela mai multe persone, ca in diu'a dela 27 Dec. a murit in suburbia Pachirarei unu catolicu, cu numele Co-drat, si ducandu-se megiesii la parochulu catolicu spre a regulu inmormantarea, parochulu sub protestu ca nu a fostu chiamat si pentru a ispevedui pre defunctulu n'a data voia la inmormantarea pre cimitirulu catolicu. Din acesta causa cadavrulu a remas in casa pana la 2 Ianuariu, candu dupa interventiunea comisiei desp. I'sa inmormantat la biserica Tom'a Cosma. — De candu sa facutu in Iassi unu enib de jesuiti a si inceputu o intolerantie din partea clerului catolicu.

(Raritate.) In noptea de 8 spre 9 a lunei curente, sotia lui Ghita Gelescu, din desp. a II-a, a nascutu trei copii si anume: doua fete si unu baetu; se afla anca cam bolnavu.

(Timpul.) "Gardistulu Civicu" din Galati cu data de 3 Ian. scrie: "Mai bine de 10 dile, adeca dela 20 Decembre espiratu, in urma unui pospau de ninsore, orasului nostru au fostu permanentu infasurat de negura desa, ca Londra si alte parti dela nordulu Europei, coplesitu totodata de o mare glodosa, care face stradele impracticabile, si circulatiunea displacuta; temperatur'a umedosa si neobicinuita calda, la asemenea epoca, au adusu catura fine plioi; asi si alaltaeri in diu'a de anul nou au ploalua ca primavera! — Se dice ca acesta schimbare a timpului, aru si favorabila vegetatiei, nu scimu inse deca va fi buna si pentru sanatatea animala!...". — Aici in Iassi timpul este totu asi; ometulu cadiutu s'a prefacutu indata in apa, gloderia este cea mai mare si stradele s'au facutu nepracticabile: acesta din urma circumstare inse nu vine numai din cauza timpului, ci si din cauza administratiunei. — In Cernautiu s'a observat in diu'a de 30 Decembre st. v. unu curcubeu.

"Cur. de Iassi."

* * (Unu val turbatu) Se scrie din Statele Unite despre o intrecere in dantiu, ce s'a petrecutu intr'unu salonu din Pittsburgh, anume proprietarulu localului a pusu premiu, unu pretiosu inel de aur, cu conditiune de a se oferi parechei, ce va dantia in celu mai lungu timp. Precisu la 12 ore din'a, orchestr'a incepu a trage

dantiu "Il Bacio", si 12 parechi aparuta in fatu a salonului, gal'a a rivalisat pentru premiu. Dupa 20 minute 4 parechi se opriu, dupa o ora se mai lasara de jocu 4 parechi, apoi succesivu, obosite cu totul se mai retraseră două parechi remanendu in fatu a salonului deue parechi. Trecendu 4 ore se dice, ca musicii slabisera cu totul, si din verfurile degetelor violinistilor piciora sangele pre pamentu. La finea orei a 5 o dantiu si cadiu lesinata, si intre aclamatiuni frenetice, premiul fu oferit parechei, ce se afla singura in campulu luptei. Damele fura doze mai multu morte, decatul vii acasa, atatu dantatorii catu si dantatorile au fostu greu bolnavi. Cibotiele au fostu taite de pre picioarele dantatorilor, in asa mesura mare li se umflase picioarele. — Pre noi nu ne prinde nici o mirare, pentru acestu saptu, caci aici, chiar deca nu s'aru pune nici un premiu, din simtiu de ambitia, nu s'aru asta atatea parechi, cari se sbore in dantiu pana la nebunie.

Concursu.

Devenindu stationea de parochu gr. or. din opidulu Dobr'a, protopiatul Dobrei, vacanta, se scrie prin acest'a din partea comitetului parochialu in sensulu art. II. § 6 a Statutului Organicu concursu.

Competitorii la acesta parochia, sia preoti, si clerici absoluti, se adreseze documentele loru la subscribulu pana in 1 Februaru a. c. st. v.

Comitetul parochialu alu opidului Dobr'a in 28 Decembre 1869.

Alessandru de Crainicu, presed. com. par.

Concursu.

La biserica gr. or. romana din Lugosiu, a devinutu vacantu postulu de diaconu, cu carele suntu impreunate urmatoriele emoluminte:

- a) folosirea o $\frac{1}{2}$ sessiune de pamentu;
- b) 100 fl. v. a. bani gal'a, din cas'a bisericei, — si alte accidentii de dupa acesta chiamare.

Doritorii de a castigá acestu postu, au a substerne recursu provediutu cu documentele prescrise in §. 131, si cu atestatu de qualificatiune dela consistoriulu diecesanu conformu §. 121 din "Statutul organicu", pana in 8 Febr. 1870 cal. v.; adresatu catura sinodulu parochialu alu bisericei gr. or. din Lugosiu la presedintele sinodului dlu protopresbiteru Georgiu Pescianu.

In contilegere cu dlu protopresbiteru.

(8-2) Comitetul parochialu.

Concursu.

Pentru vacantu parochia din Jupaniu, indistrata cu emolumintele de o gradina, un'a sessiune de pamentu parochiale, 90 de mesuri de cucuruza si stola dela 90 de case, se deschide concursu pana in 1 Februaru 1870, pana candu doritorii de a dobendi acesta parochia suntu avisati recursurile loru provediute cu estrasulu de botezu si cu atestatulu consistoriale despre qualificatiunile loru, adresande catura sinodulu parochiale, districtualnicului domnu protopresbiteru alu Fagelului a le substerne.

Jupaniu, 4 Ianuariu 1870.

Comitetul parochialu.

Atanasiu Ioanovicu, prot. Fagelului.

Concursu.

Devenindu vacantu postulu de institutore la clas'a IV-a de fete dele scolele normale romane gr-or. din Brasiovu, se deschide prin acest'a concursu pentru reocuparea acestui postu, celu multu pana la 10/22 Fauru a. c.

Institutorela la acesta clasa este salarizata cu 300 fl. v. a. si are a inveti lucrurile de manu femeiesci numai dupa prandiu adeca iern'a $2\frac{1}{2}$ si ver'a 4 ore, de ore-ce inainte de prandiu elevele se instruiesc in carte de catura profesorii gimnasiali.

Dela institutore se cere:

Sa fie nasuta romana de rel. gr-or., se aiba portare morală corespondatoare;

Sa dovedeasca, ca posedă cunoștințele necesare in toate lucrurile de manu femeiesci, nu numai in cele de lucru, daru mai vertosu in cele de lipsa pentru ducerea unei economii solide; ca are des-

teritate pedagogica in tractarea cu copile; ca cunoște celu putienu elementele inviate in clasele primare de fete, si pre langa limb'a romana, celu putienu inca o limbă straina, sia acest'a germanu, magiara sau francesa.

Institutoreala aleasa va functiona, amesuratul normativelor scolelor nostre, anul primu de proba.

Concurrentele la acestu postu au a si adresă petitiunile loru impreuna cu documentele recerute celu multu pana la 10/22 Fauru a. c. la subscrisa eforia scolară.

Brasiovu 12/24 Ianuaru 1870.

Eforia scolelor române centrale gr-or. din Brasiovu.

(7-2) Damianu Dateo Presedinte.

Editu.

Stan'a lui Stanie Rimbu, carea de 3 ani, a parasitul cu necredintia pre legiuilu seu barbatu, Ioanu Radenea, ambi din Zernesti, si pribegeste in lume, — nescindu-se ubicatiunea ei, — se citeaza prin acest'a, in terminu de unu anu, si un'a di, a se presenta cu atatu mai siguru inaintea subscribului scaunu protopopescu, cu catu ca, la din contra, procesulu matrimonial asupra-i urditu se va decide, si in absenti'a ei, conformu SS. Canone ale Bisericei nostre.

Dela scaunulu protopopeccu alu Branului. Zernesti, 26 Novembre 1869.

I. Metianu, Protopop.

Editu.

Prin care Ev'a nasuta Nicolau Imberusu din Sabiuu, carea de tempu mai indelungat cu necredintia au parasitul pre legiuilu ei barbatu Ioanu Masteu, fara a se sci loculu astrelui ei, se citeaza prin acest'a, ca in terminu de unu anu dela datul de fatu, negresitul sa se infatisize inaintea subscribului foru matrimoniale, pentru ca, la din contra, si in absenti'a ei se voru otari cele de lege prescrise.

Sabiuu, 30 Decembre 1869.

Forul matrimoniale gr. or. alu protopiatului tract. Sabiuului I.

Ioanu Hannia.

(3-3) Protopop.

Editu.

Mari'a lui Petru Vladu, carea de mai multu tempu a parasitul cu necredintia pre legiuilu seu barbatu, Ioanu Rogorea, ambi din Codlea, pribegindu in lume, — se citeaza prin acest'a, ca in terminu de unu anu, si un'a di, sa se presenta cu atatu mai siguru inaintea subscribului scaunu protopopescu, cu catu ca, la din contra procesulu matrimonial asupra-i porntu, se va decide si in absenti'a ei — conformu SS. Canone ale bisericei nostre gr-orientale.

Dela scaunulu protopopeccu alu Branului.

Zernesti, in 16 Decembre 1869.

I. Metianu.

(4-3) Prot.

Nr. 121 1869.

(6-3) Editu.

Paraschiva Tatu din opidulu Codlea, districulu Brasiovului, carea de 12 ani cu necredintia a parasitul pre legiuilu seu barbatu, Georgiu Pisu din Boholtiu, scaunulu Cincului mare, pribegindu in lume, nescindu-se loculu astrelui ei, se provoca prin acest'a, ca in terminu de unu anu dela datulu de josu negresitul sa se infacise die la subscribului foru matrimonial, si sa dea respunsu la actiunea barbatului seu, sau in persona seu prin reprezentante, caci la din contra si in absenti'a sea se voru decide cele de lipsa, in intielesulu canonelor s. bisericei nostre.

Sabiuu in 29 Decembre 1869.

Scaunulu protop. gr-res. alu Cincului mare.

Burs'a de Vien'a.

Din 20 Ianuariu (1 Febr. 1870.)

Metalicile 5%	60	40	Act. de creditu	262	20
Imprumut. nat. 5%	70	25	Argintulu	121	
Actiile de banca	726		Galbinulu	5	81